

**Z A K O N
O SOCIJALNOJ I DJEČIJOJ ZAŠTITI**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Prava iz socijalne i dječije zaštite i obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Ostvarivanje javnog interesa

Član 2

Socijalna i dječija zaštita je djelatnost od javnog interesa.

Ostvarivanje javnog interesa u socijalnoj i dječijoj zaštiti obezbjeđuju Crna Gora (u daljem tekstu:država) i lokalna samouprava (u daljem tekstu:opština).

Cilj socijalne i dječije zaštite

Član 3

Cilj socijalne i dječije zaštite je podrška socijalnom uključivanju pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječije zaštite, posebno se štite:

1) dijete:

- a) bez roditeljskog staranja;
- b) čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
- c) sa smetnjama i teškoćama u razvoju;
- d) u sukobu sa zakonom;
- e) zbog zloupotrebe alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava;
- f) ako postoji opasnost da će postati žrtva ili ako jeste žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije;
- g) žrtva trgovine ljudima;
- h) ako roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
- i) kojem je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

2) odraslo i staro lice:

- a) ako je lice sa invaliditetom;

- b) zbog zloupotrebe alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava;
- c) ako postoji opasnost da će postati žrtva ili ako jeste žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici;
- d) žrtva trgovine ljudima;
- e) kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Lica koja ostvaruju prava

Član 4

Prava po ovom zakonu može ostvariti crnogorski državljanin sa prebivalištem na teritoriji Crne Gore.

Lice koje se u smislu zakona smatra strancem, može ostvariti prava iz socijalne i dječije zaštite utvrđene ovim zakonom i međunarodnim ugovorom.

Principi socijalne i dječije zaštite

Član 5

Socijalna i dječija zaštita se zasniva na principima:

- 1) uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječije zaštite (u daljem tekstu:korisnik);
- 2) informisanja korisnika;
- 3) lične odgovornosti i aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju socijalne i dječije zaštite;
- 4) uvažavanja najboljeg interesa korisnika;
- 5) dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju;
- 6) pluralizma usluga i pružalaca usluga;
- 7) partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou;
- 8) transparentnosti;
- 9) prevencije institucionalizacije.

Zabrana diskriminacije

Član 6

Zabranjena je diskriminacija korisnika po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, političkog, sindikalnog ili drugog opredjeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne isključenosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili drugog ličnog svojstva.

Odgovornost korisnika

Član 7

Svako je dužan da radom, prihodima i imovinom stvori uslove za zadovoljavanje životnih potreba i doprinese spriječavanju, otklanjanju ili ublažavanju socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova porodice, posebno djece i drugih članova, koji nijesu u mogućnosti da se sami o sebi brinu.

Pravo na zaštitu ličnih podataka

Član 8

Korisnik ima pravo na zaštitu ličnih podataka iz dokumentacije koja se obrađuje za potrebe izvještaja, odnosno za evidencije, uključujući i one koje se tiču njegove ličnosti, ponašanja i porodičnih okolnosti i načina korišćenja usluga socijalne i dječije zaštite.

U pogledu obrade ličnih podataka se primenjuju propisi o zaštiti podataka o ličnosti.

Prava iz socijalne i dječije zaštite

Član 9

Prava iz socijalne i dječije zaštite su:

- 1) osnovna materijalna davanja;
- 2) usluge socijalne i dječije zaštite.

Uslovi i standardi prava iz socijalne i dječije zaštite u opštini

Član 10

Opština može za prava iz socijalne i dječije zaštite, koje ona obezbjeđuje, propisati povoljnije uslove i više standarde od uslova propisanih ovim zakonom.

Obezbjeđenje djelatnosti socijalne i dječije zaštite

Član 11

Djelatnost socijalne i dječije zaštite obezbjeđuje država i opština.

Razvoju djelatnosti socijalne i dječije zaštite mogu da doprinesu nevladine organizacije, vjerske zajednice i druga pravna ili fizička lica.

Djelatnost socijalne i dječije zaštite obavlja ustanova socijalne i dječije zaštite (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom.

Ustanova iz stava 2 ovog člana može se osnovati kao javna ili privatna.

Određene poslove socijalne i dječije zaštite mogu obavljati i drugi oblici organizovanja, u skladu sa ovim zakonom.

Ako ustanovu osniva više subjekata, međusobna prava i obaveze osnivača uređuju se ugovorom.

Sredstva za obavljanje delatnosti socijalne i dječije zaštite

Član 12

Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite obezbijavaju se u skladu sa ovim zakonom.

Učešće korisnika u troškovima

Član 13

U obezbijedivanju sredstava za pružanje usluga socijalne i dječije zaštite učestvuje korisnik, u obimu i na način utvrđen ovim zakonom.

Korišćenje prava

Član 14

Prava iz socijalne i dječije zaštite su lična i ne mogu se prenositi.

Materijalno davanje koje se ostvaruje po osnovu ovog zakona ne može biti predmet obezbijeđenja ili prinudnog izvršenja.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 15

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevamo iste izraze u ženskom rodu.

Izrazi upotrijebljeni u zakonu

Član 16

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) usluge socijalne i dječije zaštite su aktivnosti pružanja podrške i pomoći pojedincu i porodici radi poboljšanja, odnosno očuvanja kvaliteta života, otklanjanja ili ublažavanja rizika nepovoljnih životnih okolnosti, kao i stvaranje mogućnosti za samostaln život;
- 2) pružalac usluge je ustanova i drugi oblik organizovanja (udruženje, preduzetnik, privredno društvo i fizičko lice), za koju organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja (u daljem tekstu: nadležni organ državne uprave), utvrdi da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti i izda joj licencu;
- 3) licenca je javna isprava, kojom se potvrđuje da ustanova, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga, odnosno stručni radnik ispunjava utvrđene uslove i standarde za pružanje određenih usluga, odnosno obavljanje stručnih poslova u oblasti socijalne i dječije zaštite;

4) licenciranje je postupak u kome se ispituje da ustanova, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga, izuzev javne ustanove socijalne i dječije zaštite, ispunjava kriterijume i standarde, za pružanje usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite, kao i postupak u kome se ispituje da li stručni radnik ispunjava kriterijume i standarde za pružanje usluga, odnosno obavljanje stručnih poslova u oblasti socijalne i dječije zaštite;

5) akreditacija programa obuke, odnosno programa pružanja usluge je postupak u kome se ocjenjuje da li program obuke, odnosno program pružanja usluge, ispunjava utvrđene standarde;

6) korisnik je lice, koje je ostvarilo pravo, odnosno za koje se sprovodi postupak za ostvarenje prava na materijalno davanje ili uslugu socijalne i dječije zaštite;

7) poslodavac je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio pravnog lica ili fizičko lice, koje sa zaposlenim zaključuje ugovor o radu;

8) dijete je lice do navršene 18 godine života;

9) porodicu čine bračni, odnosno vanbračni partneri i djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad) i srodnici u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, kao i srodnici u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva koji zajedno žive; dijete koje ne živi u porodici ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje i bračni partner bez obzira gdje faktički živi;

10) nesposoban za rad je:

- dijete;
- dijete, koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje);
- lice kod koga je utvrđena nesposobnost za rad, u skladu sa ovim zakonom;
- lice koje je navršilo 67 godina života.

11) samohrano lice je:

- roditelj koji je razveden ili je drugi roditelj umro ili je nepoznat, a izdržava maloljetno dijete, odnosno vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom, do zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice;
- punoljetno lice nesposobno za rad, koje nema srodnike koji su po zakonu dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju.

12) lice sa invaliditetom je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati puno i efektivno učešće ovih lica u društvu na osnovu jednakosti sa drugima;

13) individualni plan aktivacije je dogovor između centra za socijalni rad i korisnika materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije;

14) prihod je primanje koje ostvaruje porodica po bilo kom osnovu;

- 15) nepokretna imovina je stan, stambena zgrada, poslovni prostor, poljoprivredno zemljište (oranica, bašta, voćnjak, vinograd, livada i pašnjak), privredne šume u skladu sa zakonom i dr.;
- 16) pokretna imovina je automobil, stočni fond, poljoprivredna i građevinska mehanizacija i dr.

II. OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA U SOCIJALNOJ ZAŠTITI

Osnovna materijalna davanja

Član 17

Osnovna materijalna davanja u socijalnoj zaštiti su:

- 1) materijalno obezbjeđenje porodice;
- 2) lična invalidnina;
- 3) dodatak za njegu i pomoć;
- 4) pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 5) zdravstvena zaštita;
- 6) troškovi sahrane;
- 7) jednokratna novčana pomoć.

Država može obezbjeđiti i druga materijalna davanja u socijalnoj zaštiti, u skladu sa materijalnim mogućnostima.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz stava 1 tač.1, 2, 3 i 4 i tač. 6 i 7 i stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

1. Materijalno obezbjeđenje porodice

Član 18

Pravo na materijalno obezbjeđenje porodice (u daljem tekstu: materijalno obezbjeđenje) može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

- 1) nesposoban za rad;
- 2) sposoban za rad, pod uslovom da je:
 - trudnica;
 - samohrani roditelj;
 - roditelj koji izdržava dijete;

- roditelj koji izdržava dijete, odnosno vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi;

- lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu;

- dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice, koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci;

- lice poslije navršene 18 godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.

Pravo iz stava 1 tačka 2 al. 2 i 3 ovog člana pripada i staraocu, usvojiocu odnosno licu kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Lice iz stava 1 tačka 2 al. 5 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbijedenje najduže pet godina od dana završetka školovanja.

Lice iz stava 1 tačka 2 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbijedenje najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.

Osnov za ostvarivanje materijalnog obezbijedenja

Član 19

Pravo na materijalno obezbijedenje utvrđuje se pod uslovom da:

1) visina prosječnih mjesečnih prihoda iz prethodnog kvartala ne prelazi osnov za ostvarivanje prava za:

- pojedinca	63.50 €;
- porodicu sa dva člana	76.20 €;
- porodicu sa tri člana	91.50 €;
- porodicu sa četiri člana	108.00 €;
- porodicu sa pet i više članova	120.70 €.

2) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poslovni prostor;

3) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi stan ili stambenu zgradu u obimu većem od:

- jednosobnog stana za jednočlanu porodicu;
- dvosobnog stana za porodicu sa dva ili tri člana;
- trosobnog stana za porodicu sa četiri ili više članova.

4) nema u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu;

5) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume u površini većoj od:

- 20 ari za pojedinca;

- 30 ari za porodicu sa dva člana;
- 40 ari za porodicu sa tri člana;
- 50 ari za porodicu sa četiri člana;
- 60 ari za porodicu sa pet i više članova;
- ili nema u vlasništvu, odnosno ne koristi drugo zemljište u površini većoj od 2 ha.

6) pojedinac ili član porodice sposoban za rad, a prijavljen je na evidenciji nezaposlenih lica, u skladu sa zakonom;

7) ako centar za socijalni rad utvrdi da obveznik izdržavanja nije u mogućnosti da daje izdržavanje licu nesposobnom za rad u skladu sa ovim zakonom;

8) pojedinac ili član porodice nije odbio ponuđeno zaposlenje ili stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, u skladu sa zakonom;

9) pojedincu ili članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako je po prestanku radnog odnosa nastupila nesposobnost za rad;

10) pojedincu ili članu porodice nije prestao radni odnos sporazumnim raskidom sa isplatom otpremnine u iznosu većem od deset prosječnih mjesečnih zarada sa porezima i doprinosima u Crnoj Gori, u skladu sa zakonom, osim ako je od sporazumnog raskida radnog odnosa i isplate otpremnine proteklo najmanje tri godine;

11) pojedinac ili član porodice nije ostvario pravo na otpremninu po osnovu prestanka radnog odnosa, u skladu sa zakonom, osim ako je od ostvarivanja prava proteklo najmanje šest mjeseci;

12) pojedinac ili član porodice nije otuđio nepokretnu imovinu ili se odrekao prava na nasljeđivanje imovine iz tač. 2, 3, 4 i 5 ovog člana, osim ako je od otuđenja ili odricanja proteklo najmanje tri godine;

13) pojedinac ili član porodice nije vlasnik motornog vozila, osim motornog vozila koje služi za prevoz pojedinca ili člana porodice, koji je korisnik dodatka za njegu i pomoć;

14) pojedinac ili član porodice nije zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju, osim sa centrom za socijalni rad;

15) pojedinac ili član porodice koristi nepokretnu imovinu iz tač. 2, 3, 4 i 5 ovog člana, odnosno pokretnu imovinu koja nije evidentirana u skladu sa zakonom, i prema nalazu i mišljenju centra za socijalni rad nema potrebu za materijalnim obezbjeđenjem.

Za porodice koje imaju člana korisnika dodatka njege i pomoći obim stambenog prostora iz stava 1 tačka 3 al. 1 i 2 ovog člana se uvećava za sobu.

Prihodi koji se ne smatraju prihodima u postupku ostvarivanja materijalnog obezbjeđenja

Član 20

U postupku ostvarivanja materijalnog obezbjeđenja, prihodom članova porodice ne smatra se: dodatak za njegu i pomoć i lična invalidnina ostvarena u skladu sa ovim zakonom; primanja po osnovu nagrade; otpremnina pri odlasku u penziju; jednokratna novčana pomoć; naknada za otklanjanje posljedica od elementarnih nepogoda; primanje po osnovu učeničkog i studentskog standarda; dodatak za djecu; naknada za novorođeno dijete; naknada po osnovu rođenja djeteta za lica koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovnog studenta; naknada po osnovu smrti člana porodice; davanje koje se odnosi na obavezu izdržavanja lica koje ne živi u porodici; naknada za lica koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, a završilo je školovanje po posebnom obrazovnom programu u skladu sa zakonom; novčana naknada licu koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, a roditelj je lica koje u skladu sa ovim zakonom ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, prihodi članova porodice ostvareni u prethodnom kvartalu po osnovu zarade, naknade zarade i penzije, ako poslije prestanka ostvarivanja tih prihoda podnesu zahtjev centru za socijalni rad.

Mogućnost izdržavanja

Član 21

Ako lice koje je nesposobno za rad ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom, dužan da ga izdržava, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da pruži izdržavanje, u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda.

Srodnik je u mogućnosti da pruži izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

- prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 19 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
- ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 19 stav 1 tačka 2 ovog zakona;
- ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom reonu utvrđen članom 19 stav 1 tačka 4 ovog zakona
- ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 19 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
- ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 20 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

Socijalna anamneza

Član 22

U postupku ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje ovlašćeno lice centra za socijalni rad, po službenoj dužnosti, vrši neposredan uvid u socijalno-ekonomsku situaciju porodice i sačinjava socijalnu anamnezu, koja se koristi kao dokaz u postupku.

Bliži sadržaj i obrazac socijalne anamneze propisuje nadležni organ državne uprave.

Nalaz i mišljenje

Član 23

Izuzetno od člana 19 ovog zakona, ovlašćeno lice centra može radi ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane

komisije centra za socijalni rad ako su svi članovi porodice nesposobni za rad, odnosno ako je samohrano lice.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 1 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno član porodice ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem.

Pravo na materijalno obezbjeđenje iz stava 3 ovog člana, priznaje se najduže do šest mjeseci neprekidno u toku dvanaest mjeseci.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Odgovornost za zadovoljenje sopstvenih životnih potreba

Član 24

Pojedinac koji je sposoban za rad, u skladu sa zakonima kojim se uređuje radni odnosi i penzijsko i invalidsko osiguranje, odnosno u skladu sa zakonom kojim se uređuje profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, ima pravo i dužnost da učestvuje u aktivnostima koje omogućavaju prevazilaženje njegove nepovoljne socijalne situacije, odnosno u sprovođenju mjera kojima se obezbjeđuje njegova socijalna uključenost.

Centar može na osnovu individualnog plana aktivacije, zaključiti sporazum sa korisnikom materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji sadrži aktivnosti i obaveze korisnika, kao i prestanak prava na materijalno obezbjeđenje u slučaju neopravdanog neizvršavanja obaveza iz sporazuma.

Sadržinu i formu individualnog plana aktivacije propisuje organ nadležan za poslove socijalnog staranja.

Prava i dužnosti u vezi sa zapošljavanjem radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja

Član 25

Centar i organizacija nadležna za poslove zapošljavanja dužni su da međusobno sarađuju u sprovođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika prava na materijalno obezbjeđenje.

Korisnik prava na materijalno obezbjeđenje dužan je da prihvati posao koji mu ponudi organizacija nadležna za poslove zapošljavanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Ograničeno trajanje materijalnog obezbjeđenja

Član 26

Roditelji sposobni za rad, koji izdržavaju maloljetno dijete materijalno obezbjeđenje mogu koristiti neprekidno najduže devet mjeseci, u toku godine.

Pojedinac ili član porodice koji je na školovanju, obuci ili nekoj drugoj vrsti socijalnog angažovanja u skladu sa individualnim planom aktivacije, izjednačava se s licem nesposobnim za rad u pogledu trajanja prava na materijalno obezbjeđenje.

Centar preispituje uslove za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, u skladu sa pravilnikom kojim se uređuju bliži uslovi za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite.

Porodica iz stava 1 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje, po isteku tri mjeseca od dana prestanka prava.

Ugovor o doživotnom izdržavanju

Član 27

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice koje je nesposobno za rad, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom.

Visina materijalnog obezbjeđenja

Član 28

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu koja nema prihod iznosi mjesečno i to za:

- pojedinca	63.50 €;
- porodicu sa dva člana	76.20 €;
- porodicu sa tri člana	91.50 €;
- porodicu sa četiri člana	108.00 €;
- porodicu sa pet i više članova	120.70 €.

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu koja je ostvarila prihod određuje se u visini razlike iznosa utvrđenog stavom 1 ovog člana i prosječnog mjesečnog prihoda porodice iz predhodnog kvartala.

Za utvrđivanje visine materijalnog obezbjeđenja uzima se broj članova porodice iz člana 18 ovog zakona.

Izuzetno od stava 1 ovog člana visina materijalnog obezbjeđenja za dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja iznosi mjesečno 120.70 €.

2. Lična invalidnina

Član 29

Pravo na ličnu invalidninu ima lice sa teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju.

Visina lične invalidnine iz stava 1 ovog člana iznosi 108 € mjesečno.

3. Dodatak za njegu i pomoć

Član 30

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima:

- 1) lice kome je zbog tjelesnih, mentalnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodan dodatak za njegu i pomoć da bi zadovoljilo osnovne životne potrebe;
- 2) korisnik lične invalidnine.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana koje nema prihod veći od 250 € i da ovo pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Izuzetno lice koje je korisnik lične invalidnine može ostvariti pravo na dodatak za njegu i pomoć nezavisno od visine prihoda.

Visina dodatka njege i pomoći iz stava 1 ovog člana iznosi 63 € mjesečno.

5. Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama

Član 31

Pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama imaju djeca i mladi koji su ostvarili pravo na vaspitanje i obrazovanje, u skladu sa zakonom.

Pravo na pomoć

Član 32

Pravo na pomoć, u smislu člana 31 ovog zakona, obuhvata:

- 1) troškove smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu;
- 2) troškove prevoza.

1)Troškovi smještaja

Član 33

Djeca i mladi iz člana 31 ovog zakona, koji se upućuju na vaspitanje i obrazovanje van mjesta prebivališta, odnosno boravišta, imaju pravo na troškove smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na obezbjedjenje troškova smještaja ima i pratilac lica iz stava 1 ovog člana.

Troškovi smještaja za pratioca obezbjeđuju se u visini troškova smještaja za lica iz stava 1 ovog člana.

2)Troškovi prevoza

Član 34

Djeci i mladima iz člana 31 ovog zakona, obezbjeđuju se troškovi prevoza za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja, a ako su smještene u ustanovu ili u drugu porodicu obezbjeđuju se i troškovi prevoza za vrijeme zimskog i ljetnjeg školskog raspusta i vjerskih praznika ako putuju u mjesto stanovanja, kao i za povratak u mjesto školovanja, ukoliko ovo pravo nije ostvareno po drugom osnovu.

Pravo na obezbjedjenje troškova prevoza ima i pratilac lica iz stava 1 ovog člana, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Visina troškova prevoza za lica iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

6. Zdravstvena zaštita

Član 35

Pravo na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje se korisniku: materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć, smještaja, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Pravo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

7. Troškovi sahrane

Član 36

Pravo na troškove sahrane u slučaju smrti korisnika: materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć i smještaja, obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Pravo na troškove sahrane za korisnika iz stava 1 ovog člana ima lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane, ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Pružalac usluge koji je platio troškove sahrane za lica iz stava 1 ovog člana ima pravo na naknadu troškova od lica koje ima obavezu plaćanja.

Troškovi sahrane za lica iz stava 1 ovog člana ostvaruju se kod centra za socijalni rad.

Visina troškova sahrane

Član 37

Visina troškova sahrane za lica iz člana 36 stav 1 ovog zakona utvrđuje se u iznosu od 315 €.

Visina troškova prevoza za lica iz člana 36 stav 1 ovog zakona koje umrlo van mjesta prebivališta utvrđuje se u iznosu stvarnih troškova prevoza.

Visina troškova sahrane za lice nepoznatog prebivališta, koje je umrlo na teritoriji dražave, obezbjeđuju se kod centra za socijalni rad i utvrđuju u iznosu stvarnih troškova sahrane.

Usklađivanje osnova i visine materijalnog davanja u socijalnoj zaštiti

Član 38

Visinu osnova iz člana 19 stava 1 tačka 1 i visina materijalnih davanja iz čl. 28, 29, 30 i 37 ovog zakona, može utvrditi nadležni organ državne uprave u većem iznosu, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

8. Jednokratna novčana pomoć

Član 39

Pojedinac, odnosno porodica, zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć.

Visina pomoći iz stava 1 ovog člana određuje se zavisno od potrebe pojedinca, odnosno porodice i materijalnih mogućnosti države.

Potrebe pojedinca, odnosno porodice iz stava 2 ovog člana, utvrđuje centar za socijalni rad na osnovu uvida u socijalno ekonomsku situaciju i sačinjava socijalnu anamnezu.

Socijalna anamnezu iz stava 3 ovog člana sadrži podatke o stambenom, materijalnom i zdravstvenom stanju pojedinca, odnosno porodice sa mišljenjem o potrebi dodjele jednokratne novčane pomoći.

III. OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA IZ DJEČIJE ZAŠTITE

Osnovna materijalna davanja

Član 40

Osnovna materijalna davanja iz dječije zaštite su:

- 1) naknada za novorođeno dijete;
- 2) dodatak za djecu;
- 3) učešće u troškovima ishrane u predškolskim ustanovama;
- 4) refundacija naknade zarade i naknade zarade za porodijsko i roditeljsko odsustvo;
- 5) naknada po osnovu rođenja djeteta;
- 6) refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Država može obezbijediti i druga materijalna davanja iz dječije zaštite, u skladu sa materijalnim mogućnostima.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

1. Naknada za novorođeno dijete

Član 41

Jedan od roditelja, hranitelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje može ostvariti pravo na jednokratnu naknadu za novorođeno dijete.

Naknada iz stava 1 ovog člana, može se ostvariti do navršene jedne godine života djeteta.

Naknada iz stava 1 ovog člana iznosi 105 €.

2. Dodatak za djecu

Član 42

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete:

- korisnik materijalnog obezbjeđenja;
- korisnik dodatka za njegu i pomoć;
- korisnik lične invalidnine;
- bez roditeljskog staranja;
- korisnik materijalnog obezbjeđenja čiji je roditelj, hranitelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije zasnovao radni odnos.

Pravo na dodatak za djecu imaju troje djece u porodici.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, dodatak za djecu obezbjeđuje se i za djecu koja su rođena kao dvojke, trojke i sl. nezavisno od broja djece utvrđenog u stavu 2 ovog člana.

Dijete iz stava 1 al. 2, 3 i 4 ovog člana ostvaruje pravo na dodatak za djecu nezavisno od broja djece utvrđenog u stavu 2 ovog člana.

Trajanje dodatka za djecu

Član 43

Pravo na dodatak za djecu ostvaruje se do navršene 18 godine života, ako je dijete na redovnom školovanju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dodatak za djecu ostvaruje dijete poslije navršene 18 godine života ako je na redovnom školovanju, u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.

Dijete korisnik materijalnog obezbjeđenja i dijete bez roditeljskog staranja, od 15 do navršene 18 godine života, koje nije na redovnom školovanju, ostvaruje pravo iz stava 1 ovog člana, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Dijete korisnik materijalnog obezbjeđenja čiji je roditelj, hranitelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije zasnovao radni odnos, ostvaruje pravo najduže devet mjeseci.

Visina dodatka za djecu

Član 44

Visina dodatka za djecu iznosi mjesečno za dijete:

- 1) korisnika materijalnog obezbjeđenja 19 €;
- 2) korisnika dodatka za njegu i pomoć 25.50 €;
- 3) korisnika lične invalidnine 31.80 €;
- 4) bez roditeljskog staranja 31.80 €;
- 5) korisnika materijalnog obezbjeđenja čiji je roditelj, hranitelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije zasnovao radni odnos 19€.

Dijete koje ispunjava uslove na dodatak za djecu po više osnova ostvaruje to pravo po povoljnijem osnovu.

Nosilac dodatka za djecu

Član 45

Nosilac prava na dodatak za djecu je roditelj, hranitelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegovu, vaspitanje i obrazovanje.

Dodatak za djecu isplaćuje se u mjesečnom iznosu nosiocu prava iz stava 1 ovog člana.

Dodatak za djecu za dijete bez roditeljskog staranja, koje je smješteno u ustanovu, isplaćuje se na ime djeteta ovlašćenom licu u toj ustanovi i koristi se za potrebe djeteta.

Ovlašćeno lice u smislu stava 3 ovog člana je lice kome je organ starateljstva povjerio vršenje pojedinih poslova, u skladu sa zakonom.

3.Učešće u troškovima ishrane u predškolskim ustanovama

Član 46

Pravo na učešće u troškovima ishrane u javnoj predškolskoj ustanovi ostvaruju djeca, u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Učešće iz stava 1 ovog člana iznosi 50 % od visine troškova ishrane u javnoj predškolskoj ustanovi.

4. Refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko i roditeljsko odsustvo

a)Refundacija naknade zarade za porodiljsko i roditeljsko odsustvo

Korisnik refundacije

Član 47

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za porodiljsko i roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava

Član 48

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu, za zaposlenog koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu :

1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je prosječna zarada zaposlenog za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo;

2) od šest do 12 mjeseci neprekidno, je prosječna zarada zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo;

3) od tri do šest mjeseci, je 70% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo;

4) neprekidno manje od tri mjeseca, je 50% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava iz stava 1 ovog člana može se utvrditi do jedne prosječne zarade zaposlenog sa porezima i doprinosima u Crnoj Gori u prethodnoj godini, preme podacima nadležnog organa državne uprave za poslove statistike.

b) Naknada zarade zaposlenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću

Član 49

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade za porodiljsko i roditeljsko odsustvo ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1 ovog člana određuje se u skladu sa članom 48 ovog zakona.

Korišćenje prava

Član 50

Ako je zahtjev za refundaciju naknade zarade iz člana 47 ovog zakona, odnosno za naknadu zarade iz člana 49 stav 1 ovog zakona podnesen u roku od 30 dana od dana početka korišćenja prava isplata teče od toga dana, a ako je zahtjev podnesen poslije toga roka, isplata teče od dana podnošenja zahtjeva.

Refundacija naknade zarade, odnosno naknada zarade se ne može ostvariti, ukoliko je zahtjev podnesen po isteku vremena, koje je zaposleni koristio za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

5. Naknada po osnovu rođenja djeteta

Član 51

Jedan od roditelja, koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i student, može ostvariti pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta, do navršene jedne godine života djeteta.

Ukoliko je zahtjev za naknadu iz stava 1 ovog člana podnešen u roku od 30 dana od dana porođaja, isplata teče od dana porođaja, a ako je zahtjev podnesen poslije toga roka naknada se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva.

Lice iz stava 1 ovog člana ne može ostvariti pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta ukoliko podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pripadalo pravo na naknadu.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana iznosi 26.20 € mjesečno.

Usklađivanje visine materijalnog davanja u dječijoj zaštiti

Član 52

Visinu prava iz čl. 41, 44 i 51 ovog zakona, može utvrditi nadležni organ državne uprave u većem iznosu, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

6. Refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

a) Refundacija naknade zarade poslodavcu

Korisnik refundacije

Član 53

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Visina sredstava

Član 54

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog za rad sa polovinom punog radnog vremena za lice iz člana 53 ovog zakona, koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

- 1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosječne zarade za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo;
- 2) do 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosječne zarade za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo.

b) Naknada zarade zaposlenom koji se bavi preduzetničkom djelatnošću

Član 55

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade iz člana 53 ovog zakona ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade zaposlenog iz stava 1 ovog člana određuje se u skladu sa članom 54 ovog zakona.

Izuzeci od refundacije

Član 56

Poslodavcu kojem se isplata naknade zarade obezbjeđuje iz sektora javne potrošnje (budžet države, budžet opštine i vanbudžetski fondovi) ne refundiraju se sredstva po osnovu naknade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

IV. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE OSNOVNIH MATERIJALNIH DAVANJA

Postupak

Član 57

U postupku za ostvarivanje prava na materijalna davanja po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Stvarna nadležnost

Član 58

O zahtjevu za ostvarivanje prava u prvom stepenu rješava centar za socijalni rad.

O žalbi protiv rješenja centra za socijalni rad rješava nadležni organ državne uprave.

Mjesna nadležnost

Član 59

U ostvarivanju prava na materijalna davanja predviđenih ovim zakonom mjesna nadležnost se određuje za:

- 1) lice koje ima prebivalište, prema mjestu prebivališta;
- 2) lice koje se nađe na teritoriji van svog prebivališta, prema mjestu boravišta;
- 3) lice nepoznatog prebivališta, prema mjestu u kome je nastao povod za vođenje postupka;
- 4) maloljetno lice, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja;
- 5) maloljetno lice čiji roditelji ne žive zajedno, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kome je maloljetno lice povjereno na čuvanje i vaspitanje;
- 6) maloljetno lice čiji roditelji nijesu poznati ili su napustili dijete ili ako nije poznato prebivalište, odnosno boravište djeteta, prema mjestu u kojem je nastao povod za vođenje postupka;
- 7) pravno lice prema sjedištu, odnosno kad obavlja djelatnost van sjedišta, prema mjestu obavljanja djelatnosti.

Promjena nadležnosti

Član 60

Centar za socijalni rad koji je počeo postupak dužan je, ako se u toku postupka izmijene okolnosti prema kojima se određuje mjesna nadležnost, da spise predmeta bez odlaganja dostavi nadležnom centru za socijalni rad.

Ako korisnik promijeni prebivalište, odnosno boravište centar za socijalni rad je dužan da bez odlaganja dostavi spise predmeta centru za socijalni rad nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta korisnika.

Centar za socijalni rad kome su spisi predmeta dostavljeni odlučuje o pravu korisnika u roku od 15 dana.

Centar za socijalni rad koji je priznao pravo obezbjeđivaće izvršenje toga prava, do okončanja postupka iz stava 3 ovog člana.

Sukob mjesne nadležnosti

Član 61

Sukob mjesne nadležnosti između centara za socijalni rad rješava nadležni organ državne uprave.

Centar za socijalni rad je dužan da do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana podnosiocu zahtjeva obezbijedi odgovarajući oblik zaštite.

Pokretanje postupka

Član 62

Postupak za ostvarivanje prava na materijalno davanje iz ovog zakona pokreće se na zahtjev lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, staraoca, usvojioca, odnosno lica kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje i po službenoj dužnosti.

Centar za socijalni rad pokreće postupak po službenoj dužnosti na inicijativu pravnog ili fizičkog lica, kada je to u interesu lica ili javnom interesu ili kad postoji interes trećih lica.

Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se na obrascu koji propisuje nadležni organ državne uprave.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana odgovoran je za tačnost i ispravnost podataka koje unosi u obrazac iz stava 3 ovog člana.

Socijalno ljebarska komisija

Član 63

Kada je u postupku za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, lične invalidnine i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena potrebno utvrđivanje nesposobnosti za rad, odnosno invalidnosti, centar za socijalni rad utvrđuje te činjenice na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja socijalno-ljebarske komisije.

Socijalno - ljebarska komisija obrazuje se kao prvostepena i drugostepena.

Bliže uslove o obrazovanju, sastavu i načinu rada komisija iz stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Medicinske indikacije

Član 64

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena propisuje nadležni organ državne uprave, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Rokovi

Član 65

Postupak za ostvarivanje prava na materijalna davanja iz socijalne i dječije zaštite je hitan.

Centar za socijalni rad je dužan da donese i dostavi rješenje o zahtjevu za ostvarivanje prava najkasnije u roku od 15 dana, a ako je potrebno sprovesti poseban ispitni postupak u roku od 30 dana od dana prijema uredno podnijetog zahtjeva, odnosno od pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Efikasnost postupka

Član 66

U ostvarivanju prava centar za socijalni rad će po službenoj dužnosti pribaviti dokaze u svim slučajevima kada ocijeni da je to svrsishodnije i ekonomičnije, a posebno kada je u pitanju dijete, staro lice, lice sa invaliditetom i lice koje nije sposobno da se o sebi stara, u skladu sa zakonom.

Saradnja

Član 67

Centar za socijalni rad je dužan da Zavodu za zapošljavanje dostavi primjerak rešenja o ostvarenom pravu na materijalno obezbjeđenje.

Zavod za zapošljavanje je dužan da obavijesti centar za socijalni rad, ako se korisnik materijalnog obezbjeđenja zaposli, radno angažuje, stekne pravo na novčanu naknadu za osposobljavanje, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju ili odbije ponuđeno zaposlenje, radno angažovanje, osposobljavanje, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju.

Korišćenje prava

Član 68

Prava na materijalna davanja iz socijalne i dječije zaštite iz čl. 19, 29, 30 i 42 ovog zakona teku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, staralac, usvojlac, odnosno lice kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje dužan je da centru za socijalni rad prijavi svaku promjenu, koja je od uticaja na ostvarivanje i visinu prava, u roku od 15 dana od dana promjene.

Sve promjene, koje su od uticaja na korišćenje prava po ovom zakonu, uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Korisniku materijalnog obezbijeđenja prestaje pravo ukoliko je smješten u ustanovu socijalne i dječle zaštite ili je smješten u vjersku, vojnu ili školu unutrašnjih poslova duže od 30 dana od dana smještaja, pod uslovom da su smještaj i ishrana obezbijeđeni na teret tih organa ili je na izdržavanju kazne zatvora duže od šest mjeseci.

Korisniku lične invalidnine obustavlja se isplata ukoliko koristi uslugu smještaja iz člana 70 stav 1 tačka 4 duže od 60 dana, pod uslovom da je usluga obezbijeđena iz budžeta države.

Naknada štete

Član 69

Korisnik kojem je izvršena isplata materijalnih davanja dužno je da vrati primljeni iznos, ako je:

1) ostvarilo materijalna davanja ili je ostvarilo u većem iznosu nego što mu po zakonu pripada, na osnovu netačnih podataka za koje je znalo ili je moralo znati da su netačni ili na drugi nezakonit način;

2) ostvarilo materijalna davanja usljed toga što nije prijavilo ili je sa zakašnjenjem prijavilo promjene koje su od uticaja na gubitak, odnosno korišćenje prava ili na iznos materijalnih davanja, a znalo je ili moralo znati za te promjene.

V. USLUGE SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Grupe usluga

Član 70

Usluge u oblasti socijalne i dječije zaštite su:

- 1) procjena i planiranje;
- 2) podrška za život u zajednici;
- 3) savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;
- 4) smještaj;
- 5) neodložna intervencije.

Država može obezbijediti i druge usluge iz socijalne i dječije zaštite.

Bliže uslove za pružanje usluga, normative i minimalne standarde iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Usluga procjene i planiranja

Član 71

Usluga procjene i planiranja obuhvata:

- procjenu stanja, odnosno potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika;
- procjena staratelja, hranitelja, usvojitelja i lica kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje;
- izrada individualnog ili porodičnog plana pružanja usluga i drugih procjena i planova.

Uslugu procjene i planiranja obavlja centar za socijalni rad.

Usluge podrške za život u zajednici

Član 72

Usluga podrške za život u zajednici obuhvata:

- dnevni boravak;
- pomoć u kući;
- stanovanje uz podršku;
- personalnu asistenciju.

Uslugu iz stava 1 ovog člana obavlja pružalac usluge socijalne i dječije zaštite.

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge

Član 73

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge obuhvataju:

- savjetovanje;
- terapiju;
- medijaciju;
- SOS telefon.

Uslugu iz stava 1 ovog člana obavlja pružalac usluge socijalne i dječije zaštite.

Usluge smještaja

Član 74

Usluge smještaja su:

- porodični smještaj-hraniteljstvo;

- porodični smještaj;
- ustanova socijalne i dječije zaštite;
- prihvatilište.

Uslugu iz stava 1 ovog člana obavlja pružalac usluge socijalne i dječije zaštite.

Porodični smještaj-hraniteljstvo

Član 75

Usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva obezbjeđuje se djeci i mladima u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Porodični smještaj

Član 76

Usluga porodičnog smještaja obezbjeđuje se trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu.

Vrste porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja

Član 77

Porodični smještaj-hraniteljstvo i porodični smještaj obezbjeđuje se kao:

- 1) standardni smještaj;
- 2) smještaj uz intenzivnu ili dodatnu podršku;
- 3) urgentni smještaj;
- 4) povremeni smještaj;
- 5) druga vrsta smještaja.

Pružaoци porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja

Član 78

Uslugu porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja pružaju srodnik, druga porodica i pojedinac u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Pružalac usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja ima pravo na naknadu troškova smještaja korisnika i posebnu naknadu.

Bliže uslove za naknadu troškova porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja i posebnu naknadu za pružaoca usluge propisuje nadležni organ državne uprave.

Smještaj u ustanovu

Član 79

Smještaj u ustanovu ostvaruje se zbrinjavanjem u ustanovu i obezbjeđenjem naknade troškova smještaja.

Korisnici smještaja u ustanovu

Član 80

Smještaj u ustanovu obezbjeđuje se djeci i mladima, trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom licu sa invaliditetom i starom licu kome se ne može obezbjediti, ili nije u njegovom najboljem interesu, ostanak u porodici, ili usluge podrške za život u zajednici ili porodični smještaj-hraniteljstvo ili porodični smještaj.

Centar za socijalni rad prilikom procjene potrebe za pružanjem usluge djetetu, ispituje mogućnosti ostanka djeteta u porodici kroz pružanje podrške porodici, a ako to nije moguće ili nije u najboljem interesu djeteta, pružanjem porodičnog smještaja-hraniteljstva djetetu.

Smještaj djeteta u ustanovu, obezbjeđuje se isključivo kada centar za socijalni rad ustanovi da su iscrpljene mogućnosti iz stava 2 ovog člana i preispituje se najmanje jednom u šest mjeseci.

Djetetu mlađem od tri godine života ne obezbjeđuje se smještaj u ustanovu.

Djetetu iz stava 4 ovog člana izuzetno se može obezbjediti smještaj u ustanovu, ako su prethodno iscrpljene mogućnosti iz stava 2 ovog člana i ako za to postoje naročito opravdani razlozi, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave.

Smještaj u ustanovu pruža se korisniku tako da obezbjeđuje pripremu za njegov povratak u biološku porodicu, odlazak u drugu porodicu, odnosno pripremu korisnika za samostalan život.

Korisniku smještaja u ustanovi ne može prestati smještaj prije nego što centar za socijalni rad obezbijedi uslove za smještaj u drugu ustanovu, porodični smještaj ili drugi oblik socijalne i dječije zaštite.

Pružaoци smještaja u ustanovi

Član 81

Usluge smještaja mogu pružati ustanove i drugi pružalac usluge, u skladu sa ovim zakonom.

Ustanova za smještaj djece može imati kapacitet do 60 korisnika.

Usluge neodložne intervencije

Član 82

Usluge neodložne intervencije pružaju se radi osiguranja bezbjednosti u situacijama koje ugrožavaju život, zdravlje i razvoj korisnika i obezbjeđuju se 24 h dnevno.

Usluge neodložne intervencije pruža centar za socijalni rad uz obaveznu saradnju sa drugim nadležnim organima i službama.

Kada organ, odnosno služba iz stava 2 ovog člana, prvi stupi u kontakt sa korisnikom o tome odmah obavještava nadležni centar.

VI. POSTUPAK ZA KORIŠĆENJE USLUGA SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Nadležnost

Član 83

Postupak za korišćenje usluga, na zahtjev korisnika ili po službenoj dužnosti sprovodi centar za socijalni rad i drugi pružalac usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Inicijativu za pokretanje postupka iz stava 1 ovog člana može podnijeti svako fizičko ili pravno lice.

Mjesna nadležnost centra za socijalni rad utvrđuje se u skladu sa članom 59 ovog zakona.

Ako postoji potreba za neodložnom intervencijom, postupak sprovodi centar za socijalni rad, prema mjestu u kome je nastao povod za vođenje postupka.

Izdavanje i sadržina uputa

Član 84

Centar za socijalni rad izdaje korisniku uput za korišćenje usluge (u daljem tekstu: uput) ako stručni radnik odnosno stručni tim centra za socijalni rad, procijeni da korisnik ima potrebu za uslugom.

Uput sadrži: ime i prezime korisnika, vrstu usluge, naziv pružaoca usluge, cijenu usluge, podatke o licu koje učestvuje u plaćanju usluge i iznos učešća u plaćanju usluge, a može da sadrži i druge podatke od značaja za korišćenje usluge.

Ako je procijenjeno da korisnik ima potrebu za više usluga, za svaku uslugu izdaje se poseban uput.

Sastavni dio uputa za korišćenje usluge može biti i individualni plan usluga korisnika sačinjen u centru za socijalni rad, ako je to neophodno za pružanje usluge.

Oblik i sadržinu uputa za korišćenje usluge propisuje nadležni organ državne uprave.

Neposredno ugovaranje korišćenja usluge

Član 85

Korisnik može neposredno odabrati pružaoca usluge i sa njim zaključiti ugovor o korišćenju usluge.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana korisnik ne može neposredno odabrati pružaoca usluge i ugovoriti korišćenje:

- 1) usluge smeštaja djeteta u ustanovu, osim u slučajevima predviđenim zakonom,
- 2) usluge smeštaja odrasle osobe lišene poslovne sposobnosti.

Usluge iz stava 2 ovog člana koriste se na osnovu odluke centra za socijalni rad, odnosno na osnovu odluke suda, u skladu sa zakonom.

Vođenje evidencije

Član 86

O korisnicima i pravima iz socijalne i dječije zaštite vodi se evidencija, u skladu sa ovim zakonom.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u elektronskom i u papirnom obliku.

Bliže uslove o vrsti, sadržini i načinu vođenja evidencije propisuje nadležni organa državne uprave.

VII. USTANOVE SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Status ustanove

Član 87

Ustanova je pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost za koju je osnovana, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Osnivanje

Član 88

Ustanovu može osnovati država, opština i drugo pravno i fizičko lice (u daljem tekstu: osnivač).

Ako ustanovu osniva više subjekata iz stava 1 ovog člana, međusobna prava i obaveze osnivača uređuju se ugovorom.

Akt o osnivanju ustanove

Član 89

Osnivač donosi akt o osnivanju ustanove, koji sadrži:

- 1) naziv osnivača;
- 2) naziv i sjedište ustanove;
- 3) djelatnost ustanove;
- 4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada ustanove i način obezbjeđivanja sredstava za obavljanje djelatnosti ustanove;

- 5) prava i obaveze osnivača prema ustanovi i ustanove prema osnivaču;
- 6) sastav i način imenovanja organa upravljanja ustanove;
- 7) organe rukovođenja ustanovom;
- 8) rok za imenovanje organa upravljanja i organa rukovođenja, donošenje statuta i upis ustanove u Centralni registar Privrednog suda (u daljem tekstu: Registar);
- 9) lice koje će privremeno vršiti dužnost direktora ustanove;
- 10) rok na koji se ustanova osniva, ako se osniva na određeno vrijeme, odnosno za izvršenje određenog posla.

Osnivač je dužan da nadležnom organu državne uprave dostavi akt o osnivanju ustanove u roku od 15 dana od dana donošenja akta.

Svojstvo pravnog lica

Član 90

Ustanova stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar.
Djelovi ustanove nemaju svojstvo pravnog lica.

Statut ustanove

Član 91

Statut ustanove sadrži: naziv, sjedište i adresu ustanove; djelatnost ustanove; djelokrug rada organa upravljanja i rukovođenja; uslove i postupak za izbor i razrješenje direktora ustanove; opšte akte ustanove i način njihovog donošenja; finansiranje rada; način utvrđivanja kandidata iz reda zaposlenih za imenovanje članova organa upravljanja, način utvrđivanja predloga za razrješenje člana organa upravljanja iz reda zaposlenih, javnost rada i druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Saglasnost na statut ustanove daje osnivač.

Organi ustanove

Član 92

Organi ustanove su: upravni odbor i direktor.

Upravljanje ustanovom

Član 93

Ustanovom upravlja upravni odbor.

Upravni odbor:

- 1) donosi statut i druge opšte akte;
- 2) bira i razrješava direktora ustanove;
- 3) usvaja program razvoja;
- 4) donosi godišnji finansijski plan;
- 5) usvaja završni račun;
- 6) donosi investicione odluke;
- 7) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Sastav upravnog odbora ustanove

Član 94

Upravni odbor ustanove ima predsjednika i najmanje dva člana.
Predsjednik ili najmanje jedan član upravnog odbora ustanove imenuju se iz reda zaposlenih u ustanovi.

Imenovanje i razrješenje upravnog odbora ustanove

Član 95

Predsjednika i članove upravnog odbora ustanove imenuje i razrješava osnivač.
Mandat predsjednika i članova upravnog odbora ustanove traje četiri godine.

Razrješenje predsjednika i člana upravnog odbora ustanove

Član 96

Predsjednik i član upravnog odbora ustanove može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

- 1) podnese ostavku;
- 2) postupa suprotno zakonu ili statutu ustanove;
- 3) ne vrši dužnost duže od šest mjeseci;
- 4) pravosnažno je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.

Član upravnog odbora ustanove iz reda zaposlenih može biti razriješen prije isteka mandata i u slučaju ako ne zastupa interese zaposlenih na način utvrđen statutom ustanove.

Direktor ustanove

Član 97

Direktor:

- 1) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 2) organizuje rad i odgovoran je za zakonitost rada, sprovođenje programa razvoja ustanove;
- 3) vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom ustanove.

Direktor ustanove bira se na period od četiri godine.

Izbor direktora ustanove

Član 98

Direktor ustanove bira se na osnovu javnog konkursa, na period od četiri godine, u skladu sa statutom ustanove.

Razrješenje direktora ustanove

Član 99

Direktor ustanove može biti razriješen prije isteka mandata :

- 1) ako podnese ostavku;
- 2) ako obavlja poslove suprotno zakonu;
- 3) ako nestručnim i nesavjesnim radom prouzrokuje štetu ustanovi ili svoje obaveze izvršava na način koji može prouzrokovati veće smetnje u radu ustanove;
- 4) ako na bilo koji način onemogućava ostvarivanje prava i usluga iz nadležnosti ustanove;
- 5) iz drugih razloga utvrđenih zakonom ili statutom ustanove.

Odobrenje za rad

Član 100

Ustanova je dužna da prije početka obavljanja djelatnosti, pribavi licencu za rad u skladu sa ovim zakonom.

Evidencija ustanova

Član 101

Nadležni organ državne uprave u cilju praćenja stanja i formiranja baze podataka, vodi evidenciju ustanova.

Status zaposlenih u ustanovi

Član 102

Na zaposlene u ustanovi primjenjuju se opšti propisi o radu i kolektivni ugovori, ako zakonom nije drugačije određeno.

Obaveze osnivača

Član 103

Osnivač je dužan da redovno obezbjeđuje sredstva za rad ustanove.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju: sredstva za zarade i ostala primanja zaposlenih, materijalne troškove, održavanje i osiguravanje objekata i opreme, tehničko-tehnološko opremanje za realizaciju programskih aktivnosti ustanove.

Sredstva iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se na osnovu godišnjeg programa rada ustanove.

Obaveze ustanove

Član 104

Ustanova je dužna da obavlja djelatnost za koju je osnovana, namjenski koristi sredstva za rad i da osnivaču, najkasnije do kraja marta tekuće godine, podnese izvještaj o radu i izvještaj o finansijskom poslovanju za prethodnu godinu.

Izvještaji iz stava 1 ovog člana dostavljaju se nadležnom organu državne uprave, radi formiranja baze podataka i sačinjavanja statističkih izvještaja.

Donacije i druge pomoći

Član 105

Ustanova je dužna da sredstva donacije i druge pomoći koristi u skladu sa namjenom koju odredi donator, odnosno davalac pomoći.

Donacije i pomoći kojima nije određena namjena koriste se za ostvarivanje programskih aktivnosti ustanove.

Statusne promjene

Član 106

Osnivač može promijeniti status ustanove (izdvajanje dijela ustanove u posebnu ustanovu, pripajanje dijela ustanove drugoj ustanovi, organizovanje nove ustanove objedinjavanjem djelova, odnosno spajanjem dvije ili više ustanova ili transformacijom ustanove u privredno društvo), po postupku propisanom za osnivanje ustanove, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Promjena naziva, djelatnosti i sjedišta ustanove vrši se osnivačkim aktom ustanove.

Razlozi za prestanak rada ustanove

Član 107

Ustanova prestaje sa radom, ako:

- 1) ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti;
- 2) je pravosnažnom sudskom odlukom utvrđena ništavost upisa u Registar;
- 3) ne obavlja djelatnost zbog koje je osnovana;
- 4) je nastupio drugi slučaj utvrđen zakonom ili aktom o osnivanju.

Akt o prestanku rada ustanove

Član 108

Akt o prestanku rada ustanove donosi osnivač.

VIII. JAVNE USTANOVE SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Osnivanje javne ustanove

Član 109

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova.

Javna ustanova može se osnovati radi obavljanja djelatnosti socijalne i dječije zaštite.

Na javnu ustanovu odnose se odredbe o ustanovi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Akti javne ustanove

Član 110

Akt o osnivanju javne ustanove, čiji je osnivač država, donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), a za javne ustanove čiji je osnivač opština, skupština opštine.

Na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ustanove čiji je osnivač država saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Imenovanje i sastav upravnog odbora javne ustanove

Član 111

Predsjednika i članove upravnog odbora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje i razrješava Vlada, na predlog nadležnog organa državne uprave.

Predsjednika i članove upravnog odbora javne ustanove, čiji je osnivač opština, imenuje i razrješava nadležni organ opštine.

Upravni odbor iz stava 1 ovog člana čine: tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik opštine i jedan predstavnika zaposlenih u ustanovi.

Predstavnici zaposlenih i opštine iz stava 2 ovog člana imenuju se na način propisan statutom ustanove, odnosno opštine.

Razriješenje predsjednika i člana upravnog odbora javne ustanove

Član 112

Predsjednik i član upravnog odbora javne ustanove, pored razloga iz člana 99 ovog zakona, može biti razriješen prije isteka mandata na koji je imenovan na način propisan statutom i u slučaju ako ne štiti javni interes.

Rukovođenje javnom ustanovom

Član 113

Javnom ustanovom rukovodi direktor.

Imenovanje organa rukovođenja javne ustanove čiji je osnivač država

Član 114

Direktora ustanove, čiji je osnovač država, bira na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja ustanove upravni odbor.

Na odluku upravnog odbora o izboru direktora iz stava 1 ovog člana, saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Za direktora javne ustanove iz stave 1 ovog člana može biti izabrano lice sa visokom stručnom spremom sa najmanje pet godina rada u struci.

Odgovornost osnivača

Član 115

Osnivač javne ustanove odgovara za obaveze javne ustanove.

Vrste ustanova socijalne i dječije zaštite

Član 116

Ustanove socijalne i dječije zaštite su:

- 1) centar za socijalni rad;
- 2) ustanova za djecu i mlade;
- 3) ustanova za odrasla i stara lica;
- 4) ustanove za odmor i rekreaciju.

Bliže uslove za obavljanje djelatnosti ustanova iz stava 1 ovog člana u pogledu prostora, kadra i opreme propisuje, nadležni organ državne uprave.

1) Centar za socijalni rad

Djelatnost

Član 117

Centar za socijalni rad odlučuje o pravima iz socijalne i dječije zaštite u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana, može osnovati samo država, kao javnu ustanovu u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana se može osnovati za teritoriju jedne ili više opština.

Javna ovlašćenja

Član 118

Centar za socijalni rad:

- 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu staratelja, hranitelja i usvojitelja; izradu, praćenje i ponovni pregled planova pružanja usluga socijalne i dječije zaštite;
- 2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje materijalnih davanja i korišćenju usluga iz socijalne i dječije zaštite;
- 3) preduzima propisane mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;
- 4) vodi propisane evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Drugi poslovi centra

Član 119

Centar pokreće i razvija programe koji doprinose zadovoljavanju individualnih i zajedničkih potreba građana u oblasti socijalne i dječije zaštite na teritoriji opštine za koju je osnovan i obavlja i druge poslove u oblasti socijalne i dječije zaštite, u skladu sa zakonom.

Pripravnost i rad po pozivu

Član 120

U centru za socijalni rad pripravnost je poseban oblik rada van radnog vremena kod kojeg zaposleni mora biti stalno dostupan (u pripravnosti) da bi, ako zatreba, izvršio neodložnu intervenciju.

Plan pripravnosti donosi direktor centra.

2. Ustanove za smještaj

Član 121

Ustanove iz člana 116 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona obavljaju poslove smještaja: djece sa poremećajima u ponašanju, djece bez roditeljskog staranja, djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, djece sa smetnjama u razvoju, odraslih lica sa invaliditetom, starih lica i lica koja su liječena od bolesti zavisnosti od droga; kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

Ustanova iz člana 116 stav 1 tačka 4 obavlja poslove odmora i rekreacije za dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja i za dijete smješteno u ustanovu ili u drugu porodicu.

Zdravstvena zaštita

Član 122

Ustanove socijalne i dječije zaštite mogu organizovati, odnosno obavljati zdravstvenu djelatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

IX. DRUGI OBLIK ORGANIZOVANJA PRUŽALACA USLAGA

Oblik organizovanja

Član 123

Djelatnost u oblasti socijalne i dječije zaštite, odnosno pojedine usluge može, u skladu sa ovim zakonom pružati i udruženje, preduzetnik, privredno društvo i fizičko lice, u skladu sa zakonom.

Osnivačka prava u pogledu imenovanja direktora i upravnog odbora drugih oblika organizovanja, vrše se u skladu s propisom koji uređuje osnivanje tog subjekta.

Upravljanje kod drugog pružaoca usluga socijalne i dječije zaštite, ostvaruje se na način utvrđen osnivačkim aktom, u skladu sa zakonom.

X. STRUČNI RADNICI, STRUČNI SARADNICI I DRUGI ZAPOSLENI U SOCIJALNOJ I DJEČIJOJ ZAŠTITI

Zaposleni u ustanovi

Član 124

Stručne poslove u ustanovi, odnosno kod pružaoca usluga obavljaju: stručni radnici, stručni saradnici i drugi zaposleni, u skladu sa zakonom i aktima ustanove.

Stručni radnici i stručni saradnici

Član 125

Stručni radnici u centru za socijalni rad su socijalni radnik, psiholog, pedagog, specijalni pedagog, defektolog i pravnik, a u drugoj ustanovi i andragog, specijalni edukator, rehabilitator i ljekar.

Stručni saradnici su lica druge struke, sa visokim obrazovanjem, koja obavljaju poslove u ustanovi ili kod pružaoca usluga.

Službena legitimacija

Član 126

Stručni radnici centra za socijalni rad imaju status službenog lica i ovlašćenja koja dokazuju službenom legitimacijom.

Sadržaj i oblik službene legitimacije iz stava 1 ovoga člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Pripravnik

Član 127

Pripravnik je lice koje prvi put zasniva radni odnos u ustanovi radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova u stepenu svoje stručne spreme.

Pripravnički staž stručnih radnika i stručnih saradnika traje godinu dana, a drugih zaposlenih sa srednjom školskom spremom šest mjeseci.

Pripravniku prestaje radni odnos nakon isteka pripravničkog staža.

Mentor

Član 128

Pripravnički staž se izvodi po utvrđenom programu rada ustanove, pod neposrednim nadzorom ovlašćenog radnika (mentora), koji ima najmanje isti stepen školske spreme koju posjeduje pripravnik.

Mentora iz stava 1 ovog člana određuje direktor ustanove.

Poslovi i zadaci mentora utvrđuju se statutom ustanove.

Donošenje programa

Član 129

Program, način praćenja i ocjenjivanje pripravničkog staža bliže se uređuje propisom nadležnog organa državne uprave.

Usavršavanje stručnih radnika i stručnih saradnika

Član 130

Usavršavanje, u smislu ovog zakona, je neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unapređivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada.

Stručno usavršavanje stručnih radnika uslov je za dobijanje, odnosno obnavljanje licence.

Ustanova, odnosno pružalac usluga dužan je da zaposlenom stručnom radniku obezbijedi stručno usavršavanje, prema planu stručnog usavršavanja, u skladu sa zakonom.

Troškove stručnog usavršavanja snosi ustanova, odnosno pružalac usluga, a mogu ih snositi i stručni radnici i stručni saradnici.

Plan stručnog usavršavanja

Član 131

Ustanova socijalne i dječije zaštite, odnosno pružalac usluga socijalne i dječije zaštite dužan je da stručnom radniku i stručnom saradniku obezbijedi stručno usavršavanje, u skladu sa ovim zakonom, prema planu stručnog usavršavanja.

Plan stručnog usavršavanja donosi ustanova, odnosno pružalac usluge.

XI. NADZOR

Nadzor nad radom ustanova i drugih pružalaca usluge socijalne i dječije zaštite

Član 132

Nadzor nad radom ustanova i drugih pružalaca usluga socijalne i dječije zaštite, vrši nadležni organ državne uprave, u skladu sa zakonom.

Nadzor nad stručnim radom

Član 133

Nadzor nad stručnim radom ustanove i pružaoca usluga vrši nadležni organ državne uprave, u skladu sa ovim zakonom.

U nadzoru nad stručnim radom utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi u odnosu na primjenu propisanih stručnih procedura i na korišćenje stručnih znanja i vještina tokom prijema, procjene, planiranja, pregleda efekata realizovanih aktivnosti i završetka rada sa korisnikom, na osnovu uvida u stručnu dokumentaciju i uvida u proces pružanja i efekata usluga.

Po završenom nadzoru nad stručnim radom sačinjava se izveštaj.

Način vršenja nadzora iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Inspeksijski nadzor

Član 134

Inspeksijski nadzor nad radom ustanove i pružalaca usluga vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcije.

Prava, dužnosti i ovlašćenja inspektora socijalne i dječije zaštite

Član 135

Inspektor socijalne i dječije zaštite (u daljem tekstu: inspektor) samostalan je u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i propisima donešenim za sprovođenje zakona i lično je odgovoran za svoj rad.

Inspektor je dužan da postupa savjesno i nepristrasno u vršenju poslova inspeksijskog nadzora, da čuva kao službenu tajnu podatke do kojih dođe u toku vršenja nadzora, a posebno podatke iz dokumentacije korisnika.

U vršenju nadzora inspektor je ovlašćen da utvrđuje zakonitost rada i ispunjenost standarda u skladu sa ovim zakonom:

- 1) da pregleda opšte i pojedinačne akte javne ustanove socijalne i dječije zaštite i drugog pružaoca usluga;
- 2) da izvrši uvid u dokumentaciju javne ustanove socijalne i dječije zaštite i drugog pružaoca usluga, na osnovu koje se ostvaruju prava i usluge socijalne i dječije zaštite;
- 3) da izvrši neposredan uvid u ostvarivanje prava i usluga, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rok za njihovo otklanjanje koji ne može biti kraći od 15 dana ni duži od šest mjeseci, a, u hitnim slučajevima, naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka odmah;
- 4) da zahtijeva izvještaje i podatke o radu javne ustanove socijalne i dječije zaštite i drugog pružaoca usluga;
- 5) da izvrši provjeru ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite propisanih ovim zakonom;
- 6) da sasluša i uzme izjave odgovornog lica, odnosno stručnog radnika i stručnog saradnika, kao i drugih zaposlenih, korisnika i drugih lica;
- 7) da inicira postupak za utvrđivanje odgovornosti;
- 8) da izvrši neposredan uvid u sprovođenje naloga izrečenih u postupku inspeksijskog nadzora u skladu sa ovim zakonom;
- 9) da razmatra predstavke pravnih i fizičkih lica koje se odnose na rad i pružanje usluga socijalne i dječije zaštite;
- 10) da obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom.

Nalozi i mjere inspektora socijalne i dječije zaštite

Član 136

U vršenju nadzora inspektor može:

- 1) da naloži otklanjanje uočenih nepravilnosti i odredi mjere i rok za njihovo otklanjanje, koji ne može biti kraći od 15 dana ni duži od šest mjeseci a, u hitnim slučajevima, naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka odmah;
- 2) da privremeno zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno obavljanje određenih poslova u javnoj ustanovi socijalne i dječije zaštite i kod drugog pružaoca usluga, ako se obavljaju suprotno odredbama ovog zakona, najmanje na 30 dana, a najduže na šest meseci od dana kada je primljen akt kojim je ta mjera izrečena;
- 3) da odredi minimum rada za vrijeme trajanja zabrane rada;
- 4) da privremeno zabrani obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite ili određenih poslova iz djelatnosti socijalne i dječije zaštite zaposlenom koji obavlja djelatnost socijalne i dječije zaštite suprotno odredbama ovog zakona i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, najmanje na 30 dana, a najduže na šest meseci od dana kada je primljen akt kojim je ta mjera izrečena;
- 5) da zabrani samostalni rad stručnom radniku koji nije dobio, odnosno obnovio licencu za samostalni rad, odnosno kome je oduzeta licenca za samostalni rad;
- 6) da predloži oduzimanje licence stručnom radniku iz razloga propisanih ovim zakonom;

- 7) da podnese krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup i zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako posumnja da je postupanjem, odnosno nepostupanjem javne ustanove socijalne i dječije zaštite, odnosno drugog pružaoca usluga učinjeno krivično djelo, privredni prestup ili prekršaj.

XII. LICENCA

1. Licenca za organizacije

Član 137

Postupak za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence prižaocu usluga sprovodi nadležni organ državne uprave.

Licenca za pružanje usluga iz stava 1 ovog člana izdaje se na šest godina.

Uslovi za izdavanje licence

Član 138

Licenca se izdaje ustanovi, odnosno drugom obliku organizovanja pružanja usluga:

- 1) koja je registrovana u skladu sa zakonom;
- 2) koja ispunjava propisane uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za obavljanje djelatnosti;
- 3) koja ispunjava propisane normative i minimalne standarde za pružanje usluga, u skladu sa članom 70 stav 3 ovog zakona.

Bliže uslove za izdavanje, obnavljanja, suspenziju i oduzimanje licence, kao i obrazac licence, propisuje nadležni organ državne uprave.

Licenca do tri godine

Član 139

Izuzetno od člana 137 stav 3 ovog zakona licenca se može izdati do tri godine.

Licencom iz stava 1 ovog člana se ograničava broj korisnika i vrsta aktivnosti u okviru usluge koja se pruža.

Pravo na licencu iz stava 1 ovog člana može ostvariti ako ustanova, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga ispunjava uslove predviđene članom 138 stav 1 ovog zakona i ako postoji potreba za uslugom i ako nema iskustvo u pružanju usluge za koju traži licencu i ako ne ispunjava standarde usluge u pogledu prostora, opreme, organizacije i broja angažovanog osoblja u mjeri koja omogućava cjelovito pružanje usluge i preduzimanje svih aktivnosti u okviru pružanja usluge.

Obnavljanje licence

Član 140

Licenca se obnavlja na zahtjev ustanove, odnosno drugog oblika organizovanja pružanja usluga.

Za obnavljanje licence primjenjuju se uslovi koji važe za izdavanje licence.

Postupak za obnavljanje licence mora se pokrenuti najkasnije šest mjeseci prije isteka roka na koji je licenca izdata.

Privremeno ukidanje licence

Član 141

Kada nadležni organ državne uprave utvrdi da ustanova, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti za koju je osnovana, odrediće rok u kojem je dužna da obezbijedi potrebne uslove i o tome obavještava pržaoca usluge.

Ako ustanova, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga ne ispuni potrebne uslove u određenom roku nadležni organ državne uprave će donijeti rješenje kojim će zabraniti rad, odnosno odavljanje djelatnosti.

Nadležni organ državne uprave rješenjem će oduzeti licencu organizaciji koja pruža usluge koja u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke iz člana 138 stava 2 ovog zakona.

2. Licenca za stručne radnike

Član 142

Licenca se izdaje stručnom radniku za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Postupak za izdavanje, obnavljanje, privremeno ukidanje i oduzimanje licence stručnim radnicima sprovodi nadležni organ državne uprave.

Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje se na šest godina.

Na rješenje kojim se odbija zahtev stručnog radnika za izdavanje i obnavljanje licence, odnosno protiv rešenja kojim se oduzima licenca stručnom radniku, može se izjaviti žalba nadležnom organu državne uprave.

Bliže uslove za izdavanje licence, obnavljanje licence, privremeno ukidanje i oduzimanje licence stručnim radnicima, kao i obrazac licence, propisuje nadležni organ državne uprave.

Stručni radnici i stručni saradnici zdravstvene struke

Član 143

Stručni radnici i stručni saradnici zdravstvene struke koji obavljaju svoju djelatnost u ustanovama, u oblasti socijalne i dječije zaštite stiču licencu u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Uslovi za izdavanje licence

Član 144

Licenca se izdaje stručnom radniku koji:

- 1) ima propisanu stručnu spremu;
- 2) je uspješno završio odgovarajući program obuke.

Stručnom radniku za prvu licencu, potreban je dokaz iz stava 1 tačka 1 ovog člana.

Obnavljanje licence

Član 145

Postupak za obnavljanje licence pokreće se na zahtjev stručnog radnika najkasnije tri mjeseca prije isteka roka na koji je licenca izdata.

Ukoliko nadležni organ državne uprave ne obnovi licencu, stručni radnik gubi pravo da obavlja poslove za koje je predviđena licenca.

Oduzimanje licence

Član 146

Stručnom radniku se oduzima licenca prije isteka roka na koji je izdata, ako:

- 1) poslove ne obavlja u skladu sa propisanim normativima i standardima;
- 2) dođe do otkaza ugovora o radu zbog učinjene povrede radne obaveze ili radne discipline.

Registri o licencama

Član 147

Licenca izdata organizaciji koja pruža usluge upisuje se u Registar licenciranih pružalaca usluga socijalne zaštite, koji vodi nadležni organ državne uprave.

Licenca izdata stručnom radniku upisuje se u Registar licenciranih stručnih radnika, koji vodi nadležni organ državne uprave.

Način vođenja i sadržinu registara iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

XIII. AKREDITACIJA PROGRAMA OBUKE

Akreditacija

Član 148

Akreditacija programa obuke (u daljem tekstu: akreditacija) je postupak u kome se ocjenjuje da li program obuke namijenjen stručnim radnicima i stručnim saradnicima iz člana 125 ovog zakona ispunjava utvrđene standarde za akreditaciju.

Program obuke iz stava 1 ovog člana akredituje se rješenjem o akreditaciji.

Autoru akreditovanog programa obuke izdaje se sertifikat o akreditaciji.

Sertifikat o akreditaciji je javna isprava.

Komisija za akreditaciju

Član 149

Komisija za akreditaciju daje stručnu ocjenu programa obuke u postupku akreditacije, odnosno u postupku obnavljanja i oduzimanja akreditacije toga programa.

Bliže uslove o obrazovanju, sastavu i načinu rada komisije iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Trajanje i obnavljanje akreditacije

Član 150

Program obuke akredituje se na pet godina.

Postupak za obnavljanje programa akreditacije pokreće se na zahtjev autora akreditovanog programa najkasnije šest mjeseci prije isteka roka na koji je akreditacija izdata.

Ako akreditacija nije obnovljena, program obuke ne može se realizovati nakon isteka roka na koji je akreditovan.

Postupak akreditacije – javni poziv za akreditaciju

Član 151

Postupak akreditacije programa sprovodi se objavljivanjem javnog poziva za akreditaciju.

Odluku o objavljivanju javnog poziva za akreditaciju programa obuke donosi nadležni organ državne uprave.

Javni poziv iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici nadležnog organa državne uprave.

Standarde za akreditaciju, način sprovođenja postupka akreditacije, donosi nadležni organ državne uprave.

Pravo na prijavu za akreditaciju

Član 152

Pravo na prijavu programa obuke za akreditaciju ima autor programa, a ako je program koautorsko djelo, pravo na prijavu zajednički imaju svi koautori.

Sprovođenje postupka akreditacije

Član 153

Prijava programa obuke za akreditaciju podnosi se nadležnom organu državne uprave.

Komisija za akreditaciju vrši stručnu ocjenu programa, sačinjava listu programa koji su ispunili standarde za akreditaciju.

Rješenje o akreditaciji programa obuke donosi ministar nadležnog organa državne uprave.

Rješenje o akreditaciji programa obuke iz stava 4 ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može voditi upravni spor.

Prava i dužnosti autora akreditovanog programa

Član 154

Autor akreditovanog programa ima pravo i dužnost da:

- 1) neposredno realizuje obuku na način predviđen programom obuke ili da realizaciju akreditovanog programa obuke ugovorom povjeri drugom licu (u daljem tekstu: realizator);
- 2) nadležnom organu državne uprave dostavi spisak lica koja su uspješno završila obuku;
- 3) uredno čuva dokumentaciju o realizaciji akreditovanih programa obuke, uključujući podatke o mjestu i vremenu realizacije, licima koja su završila obuku i dr.;
- 4) stavi na uvid akt o akrediciji programa obuke svakom zainteresovanom licu;
- 5) informiše potencijalne korisnike i javnost o akreditaciji programa obuke;
- 6) omogući sprovođenje kontrole kvaliteta realizacije akreditovanog programa obuke;
- 7) po isteku akreditacije, odnosno brisanju iz Registra akreditovanih programa obuke prestane sa realizacijom programa obuke, a ako je realizacija bila u toku u vrijeme isteka akreditacije, da završi realizaciju programa obuke.

Oduzimanje akreditacije

Član 155

Kada nadležni organ državne uprave utvrdi da je prestala potreba za realizaciju programa obuke ili da se u realizaciji bitno odstupa od sadržine i plana izvođenja obuke, donosi rješenje o oduzimanju akreditacije.

Vođenje registara

Član 156

Nadležni organ državne uprave vodi Registar prijava za akreditaciju, Registar akreditovanih programa obuke i Registar realizovanih programa obuke.

Podaci iz registara iz stava 1 ovog člana moraju biti dostupni na internet stranici nadležnog organa državne uprave.

Način vođenja i sadržinu registara iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Sertifikat

Član 157

Stručnom radniku i stručnom saradniku koji je uspješno završio obuku po akreditovanom programu obuke izdaje se sertifikat.

Sertifikat je javna isprava koji se koristi u postupku licenciranja, odnosno obnavljanja licence stručnih radnika.

Sertifikat izdaje nadležni organ državne uprave na osnovu podataka koje dostavlja autor akreditovanog programa obuke.

Sadržinu i oblik sertifikata utvrđuje nadležni organ državne uprave.

XIV. FINANSIRANJE SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Sredstva za obavljanje djelatnosti

Član 158

Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštite obezbijavaju se u budžetu države i budžetu opštine, kao i vršenjem djelatnosti pružalaca usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za osnovna materijalna davanja u socijalnoj i dječijoj zaštiti obezbijavaju se u budžetu države.

Sredstva za usluge socijalne i dječije zaštite obezbijavaju se i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdžavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr., u skladu sa zakonom.

Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova socijalne i dječije zaštite

Član 159

U okviru sredstava za obavljanje djelatnosti iz člana 158 stav 1, sredstva za izgradnju, održavanje i opremanje javne ustanove socijalne i dječije zaštite koja se finansira iz budžeta države obezbeđuju se u budžetu države.

U okviru sredstava za obavljanje djelatnosti iz člana 158 stav 1, sredstva za izgradnju, održavanje i opremanje javne ustanove socijalne i dječije zaštite koje se finansiraju iz budžeta opštine obezbeđuju se u budžetu opštine.

Kriterijume za dodjelu sredstava iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave, a kriterijume za dodjelu sredstava iz stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ opštine.

Unapređenje sistema usluga socijalne i dječije zaštite

Član 160

Radi unapređenja i razvoja odnosno finansiranja usluga socijalne i dječije zaštite, nadležni organ državne uprave obezbjeđuje sredstva iz budžeta države, budžeta opštine, donacija i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstvima iz stava 1 ovog člana finansiraju se:

- 1) usluge socijalne i dječije zaštite za kojima postoji potreba u opštini;
- 2) inovativne usluge i usluge socijalne i dječije zaštite od posebnog značaja za državu.

Nadležni organ državne uprave utvrđuje visinu sredstava za usluge iz stava 1 ovog člana, kriterijume za njihovu raspodjelu po pojedinim jedinicama lokalne samouprave, kriterijume za učešće lokalne samouprave i dinamiku prenosa sredstava.

Kriterijumi i mjerila za utvrđivanje cijena usluga socijalne i dječije zaštite

Član 161

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje cijene usluga socijalne i dječije zaštite, koje se finansiraju iz budžeta države, propisuje nadležni organ državne uprave.

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje cijene usluga socijalne i dječije zaštite, koje se finansiraju iz budžeta opštine, propisuje nadležni organ opštine.

U skladu sa propisanim kriterijumima i mjerilima, cijenu usluga iz stava 1 ovog člana utvrđuje nadležni organ državne uprave, a cijenu usluga iz stava 2 ovog člana utvrđuje nadležni organ opštine.

Učešće korisnika u troškovima usluga

Član 162

Korisnik usluge podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge i usluge smještaja, kao i srodnik korisnika i treće lice, učestvuju u plaćanju usluge svim svojim primanjima, prihodima i imovinom, izuzev primanja ostvarenih po osnovu materijalnog obezbijeđenja porodice, dečijeg dodatka, lične invalidnine, jednokratna novčana naknada, primanja po osnovu nagrada i otpremnine za odlazak u penziju.

Korisnici ne učestvuju u troškovima usluge:

- 1) procjene i planiranja koje vrši centar;
- 2) neodložne intervencije

Korisniku smještaja u ustanovi socijalne i dječije zaštite obezbijeduju se sredstva za lične potrebe u iznosu koji utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove socijalnog staranja.

Obezbijeđenje troškova usluga iz budžeta države, odnosno opštine

Član 163

Za lica iz člana 162 stav 1 koja nijesu u mogućnosti da učestvuju u troškovima usluga, sredstva se obezbijeduju u budžetu države, odnosno opštine.

Učešće srodnika u troškovima usluga

Član 164

Ako lice ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom, dužan da ga izdržava, prilikom korišćenja usluge iz člana 162 stav 1 prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da učestvuje u plaćanju usluge, u skladu sa ovim zakonom.

Ako obaveza srodnika koji ima zakonsku obavezu izdržavanja korisnika i koji je u mogućnosti da učestvuje u njegovom izdržavanju nije utvrđena sudskom odlukom niti sudskim poravnanjem, učešće srodnika utvrđuje centar.

Bliži uslovi za kriterijume i mjerila za određivanje učešća korisnika, njihovih srodnika i trećih lica, u troškovima usluge propisuje nadležni organ državne uprave.

Ugovor o plaćanju usluge

Član 165

Sa korisnicima koji učestvuju u plaćanju usluga ugovor o plaćanju usluge zaključuje ustanova odnosno drugi ovlašćeni pružalac usluge socijalne i dječije zaštite.

XV. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji vezani za djelatnost

Član 166

Novčanom kaznom u iznosu od 500 € do 5 000 € kazniće se za prekršaj ustanova socijalne i dječije zaštite, kao i drugi ako:

- 1) ne vodi evidenciju o korisnicima u skladu sa članom 86 ovog zakona;
- 2) neopravdano odbije da pruži uslugu po uputu odnosno rješenju za pružanje usluge u skladu sa člana 84 ovog zakona;
- 3) otpočne sa radom i obavlja djelatnost prije nego što nadležni organ državne uprave utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada i obavljanje djelatnosti u skladu sa članom 138 ovog zakona;
- 4) inspektorima socijalne i dječije zaštite onemogući nesmetano vršenje inspeksijskog nadzora, u skladu sa članom 135 stav 3 ovog zakona;
- 5) nastavi s radom nakon što je prestala važnost licence u skladu sa čl. 137,139,140,141, 142,145, 146 ovog zakona;

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 250 € do 1000 €.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik u iznosu od 250 € do 2500 €.

Prekršaji korisnika

Član 167

Novčanom kaznom od 100 € kazniće se korisnik, ako da neistinite podatke, na osnovu kojih je ostvario prava iz socijalne i dječije zaštite u skladu sa ovim zakonom.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje rada i poslovanje ustanova socijalne i dječije zaštite

Član 168

Ustanove, odnosno drugi oblik organizovanja pružanja usluga dužne su da rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana donošenja propisa za sprovođenje ovog zakona.

Izbor organa upravljanja i direktora

Član 169

Izbor organa upravljanja javne ustanove socijalne i dječije zaštite u skladu sa ovim zakonom izvršiće se u roku od šest mjeseci od dana donošenja propisa za sprovođenje ovog zakona, odnosno do isteka vremena na koje su izabrani.

Direktor javne ustanove socijalne i dječije zaštite koji je izabran do dana primjene ovog zakona nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je izabran.

Započeti postupak priznavanja prava

Član 170

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne i dječije zaštite koji je započet prije primjene ovog zakona, završiće se po odredbama ovog zakona.

Nastavak korišćenja prava

Član 171

Korisnici iz socijalne i dječije zaštite koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do dana primjene ovog zakona, a ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, nastavljaju sa korišćenjem toga prava.

Lice koje koristi pravo na: ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć, dodatak za djecu, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za vrijeme porodijskog i roditeljskog odsustva, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, naknadu po osnovu rođenja djeteta po propisima koji su važili do dana primjene ovog zakona, nastavljaju da koriste to pravo u skladu sa tim propisima.

Podzakonski propisi

Član 172

Propisi za sprovođenje ovog zakona, donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izuzev propisa iz člana 24 st. 4 i 5 ovog zakona, koji će se donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važnosti

Član 173

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list RCG", broj 78/05).

Stupanje na snagu i primjena zakona

Član 174

Ovaj zakon stupa na snagu osam dana od objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2013. godine, izuzev odredbe člana 80 stav 4, koja će se primjenjivati od 1. januara 2017. godine.